

DOGAĐAJI

PROJEKT Zaštita autohtonih proizvoda

Klapić - prvi 'brand' Varaždinske županije

VARAŽDIN - Varaždinska županija pokrenula je projekt zaštite svojih tradicionalnih i autohtonih proizvoda. Na taj bi se način zaštitili varaždinski klapić, purek z Bednje i varaždinsko zelje, a prvi je među njima certificirani *brand* postao Varaždinski klapić. Ekskluzivno pravo na proizvodnju Varaždinskoga klapića ima Hotel »Turist«, koji je i potpisao ugovor s Udrugom kuhara Varaždinske županije, koja je i nositelj jamstvenog i zajedničkog žiga za taj proizvod.

Ime Varaždinski klapić od sada se smije koristiti samo s dozvolom. Također će se točno znati postupak kojim se Varaždinski klapić izrađuje. On se mijesi ručno, sastojci od kojih se proizvodi točno su propisani, a kuhari, odnosno oni koji će ga proizvoditi, morat će proći određenu obuku.

Domaćim »užitkom za nepce« jamčit će se kvalitete

TOMISLAV GUMBAS

ta od polja do stola i znat će se da je kvaliteta proizvoda kontrolirana. Osim spomenutih proizvoda, Varaždinska županija kao gastronomsko nasljeđe regije može ponuditi još i krvavice, junetinu, bučino ulje te još drugih proizvoda. U borbi s konkurentnošću na europskom, pa i svjetskom tržištu sve se više cijene autohtoni i tradicionalni proizvodi koji se odlikuju posebnom kakvoćom. [K. Gumbas]

UKRATKO

Mjerenje tlaka kao turistička atrakcija

OPATIJA - Mnogo turista koji su božićne i novogodišnje blagdane proveli na kvarnerskom području u tamošnjim si je ljekarnama moglo besplatno izmjeriti tlak. Budući da se među turistima brzo pročulo kako su u opatijskim i riječkim ljekarnama instalirani digitalni tlakomjeri na kojima si vrlo jednostavno svatko sam može izmjeriti tlak, turisti su veselo prihvatili tu besplatnu izvanpansionsku ponudu. Neki od njih usput su se još i besplatno izvagali, a kompjutor im je pri tom odredio i idealne kilograme. [D. H.]

Za projekt »Grobnik« 240 milijuna kuna

RIJEKA - Oko 240 milijuna kuna Grad Rijeka, okolni gradovi i općine, Hrvatske vode i državni proračun kroz zajam Svjetske banke osigurali su za projekt »Grobnik« čija je realizacija počela prošle godine. Riječ je o gradnji sustava javne odvodnje otpadnih voda na području Grobnštine na površini od 22.000 hektara, odnosno na području 10 naselja u općini Čavle i 17 naselja u općini Jelenje. Realizacijom tog projekta bit će sagrađeno 110 kilometara glavnih kanalizacijskih kolektora i mjesne kanalizacijske mreže, što čini gotovo 38 posto dosadašnje kanalizacijske mreže. [L. M. P.]

RAZGOVOR Katarina Fuček, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika

Iseljenici su zadržali sponu s domovinom

Silvana ORUČ IVOŠ

O životu hrvatskih iseljenika i njihovoj zainteresiranosti za povratak u domovinu *Vjesniku* govori ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček.

Nedavno ste posjetili Hrvate u Južnoj Americi te sudjelovali na Hrvatsko-argentinskom poslovnom forumu u Argentini. Kakvi su vaši dojmovi?

- Put je bio organiziran na poziv Argentinsko-hrvatske gospodarske komore koja je imala gospodarski forum i na kojem je sudjelovalo više od 80 poduzetnika iz obiju zemalja. Na forumu se analizirala gospodarska suradnja između Argentine i Hrvatske, ali i pronalazile mogućnosti još intenzivnijeg gospodarskog povezivanja. To je bio itekako koristan susret, tim više što je predsjednik Argentinsko-hrvatske gospodarske komore naš iseljenik i njemu je bilo u interesu da spoji zemlju u kojoj živi i zemlju iz koje potječe. Ja sam, pak, iskoristila priliku i obišla hrvatske zajednice u Argentini, hrvatske klubove u Buenos Airesu i zajednicu u Rosariju. S našim iseljenicima razgovarala sam o tome kako žive, o njihovim potrebama i, dakako, o tome kako čuvaju svoj identitet. Naravno, uvijek s pitanjem kako im Hrvatska može pomoći u tome. Važno je reći da su iseljenici u Južnoj Americi jako dobro organizirani u hrvatske klubove i unatoč činjenici da su tisućama kilometara daleko od domovine, njeguju nacionalni identitet i vrlo snažno osjećaju svoje korijene.

Iseljenici su iskazivali potrebu za učenjem hrvatskog jezika?

- Točno. Osobito mladi ljudi. Pokazala se potreba za dolaskom stručnoga kadra, ali i nabavu edukativnih materijala - knjiga i drugih obrazovnih pomagala. Mi smo im, pak, predstavili programe Hrvatske matice iseljenika i mogućnosti uključivanja u njih. Riječ je o školama jezika i kulture za sve uzraste, školama folkloru, da bi izravno upoznali Hrvatsku, ako još u njoj nisu bili, te da bi na taj način i oni koji su o njoj slušali iz priča predaka dobili sliku domovine, odnosno domovine svojih očeva i djedova. Moram reći da već postoje određeni projekti škola jezika, konkretno u Argentini i to u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, ali to nije dovoljno i te ćemo programe intenzivirati. S druge strane, i u Hrvatskoj se održavaju već tradicionalne škole jezika i kulture, ali one nisu dostupne svima. Stoga ćemo veću pozornost

RATKO MAVAR

posvetiti školama koje bi se u obliku tečajeva održavale kod njih.

Posjetili ste Urugvaj i Čile?

- I to vrlo aktivnu hrvatsku zajednicu u Urugvaju. Oni njeguju hrvatski folklor i žele intenzivnije veze s Hrvatskom. U Santiagu smo obišli Hrvate koji se okupljaju u Estadio Croata, odnosno u Hrvatskom centru, i društvo »Naša zemlja« koje sljedeće godine u organizaciji Hrvatske matice iseljenika dolazi u Hrvatsku. Saslušali smo njihove potrebe i obećali učiniti ono što možemo. Želimo da Hrvatsku upoznaju i oni koji još nisu. Želimo im biti pri ruci da bi i dalje jednakim intenzitetom čuvali i održavali hrvatski identitet te kako bi se i dalje mogli ponosno osjećati Hrvatima.

Kako tumačite tu jaku sponu iseljeničva s domovinom. Čak i u slučajevima kada je riječ o drugoj, odnosno trećoj generaciji u iseljeničtvu?

- Sasvim sigurno su zadržali sponu s domovinom. Velik broj iseljenika, a to je osobito izraženo u Argentini, politička je emigracija koja je pod prisilom morala napustiti Hrvatsku. Dakle, to nije bio njihov dobrovoljni odlazak. Logično je da im je domovina ostala u srcu, a ostvarenje Hrvatske

devedesetih bila velika želja. U tom su se smislu i njegovali posebni osjećaji. Naravno, u Južnoj Americi ima i egzistencijalnoga, gospodarskog iseljeničva koje je došlo krajem prethodnog i početkom prošlog stoljeća zbog ekonomske potrebe.

Kako žive Hrvati u Južnoj Americi?

- Uglavnom je riječ o drugoj ili trećoj generaciji Hrvata. Ima onih koji su se dobro snašli i koji imaju dobre poslove, ali isto tako i onih koji teško žive. Izdvojit ću Hrvate u Čileu, poznate kao uspješne poslovne ljude koji su u tom smislu i prepoznatljiviji u svijetu businessa zemlje u kojoj žive. Hrvati u Južnoj Americi su ugledni građani svoje zajednice. Oni su na svoj način i onoliko koliko su mogli pridonijeli razvoju sredina u kojima žive. Iseljenici su.

Koliko su hrvatski iseljenici povezani međusobno?

- Međusobno vrlo slabo i o tome moramo itekako voditi računa. Pokušavamo to učiniti putem sportskih i kulturnih programa, i to je jedan od glavnih zadataka Hrvatske matice iseljenika.

U kojoj su mjeri iseljenici zainteresirani za povratak u domovinu? Početkom devedesetih bilo je dosta interesa i za ulaganja...

» Iseljenici u Južnoj Americi su jako dobro organizirani, njeguju nacionalni identitet i vrlo snažno osjećaju svoje korijene

» Iseljenici su zainteresirani za ulaganja u Hrvatsku, ali za njih ne postoji poseban program koji bi ih privlačio na drukčiji način nego što se privlači svaki onaj koji želi uložiti svoj kapital

- I sada ima upita. Bitno je da iseljenicima, kao i svakom drugom potencijalnom ulagaču, damo kvalitetnu informaciju o mogućnostima, pogodnostima, ali i riziku. Iseljenici jesu zainteresirani, ali u svakom slučaju za njih ne postoji poseban program koji bi ih privlačio drukčije nego što se privlači svaki onaj koji želi uložiti svoj kapital. Kapital ima svoje putove i interese i čovjek koji ulaže mora sam odlučiti i preuzeti rizik. Naravno da pojedinačna negativna iskustva u tranzicijskom razdoblju, u kojem nije bilo sustavne pravne regulative, jesu određeno bolno iskustvo pojedinih ljudi, ali toga više ne smije biti.

Uvodite i nove programe za iseljenike?

- Uz već tradicionalne programe kao što su škole jezika, nastaviti ćemo s nizom kulturnih i sportskih sadržaja i programa i to za sve uzraste. Posebno razvijamo program podrške manjinskim zajednicama, dakle prema Hrvatima koji su manjina u određenim zemljama. Veliku pozornost posvećujemo i nakladništvu. Uz naš časopis *Matica* i *Godišnjak*, nastaviti ćemo i s podrškom u nakladničkom programu određenih iseljeničkih zajednica i pojedinaца.

1 Zdravstvo

Čest je slučaj da se stariji iseljenici zanimaju za mogućnosti smještaja u domovini te o zdravstvenom sustavu. Ipak, oni koji nemaju ili nisu imali dulje kontakte s domovinom, ne žele se vratiti jer su u novim domovinama osnovali obitelji.

2 Mladi

Mladi iseljenici, kao uostalom i svi mladi ljudi, žele nove izazove i žele doći živjeti i raditi u Hrvatsku. Pogotovo oni koji su je posjetili. Oni se zanimaju za mogućnosti učenja jezika i zapošljavanja.

3 Programi

Naš je program svestran i teško mi je izdvojiti nešto što je manje ili više važno. Sve je jednako važno jer programima multipliciramo veze s iseljenicima. Što je programa više i što više zajednica obuhvate, napravili smo više mostova. Samim time smo za hrvatsko iseljeničvo napravili dobru stvar i još više otvorili vrata domovine.